

Kommunalt

Handlingsprogram

2026

**Socialdemokraterna
Trollhättan**

Innehållsförteckning

Förord	4
Ett starkt, jämlikt och jämställt Trollhättan	5
Vår framtidsbild för Trollhättan 2050	7
Våra viktigaste vallöften	8
1. Utbildning – grunden för framtidens Trollhättan	8
1.1 Förskola – trygg start för alla barn	10
1.2 Grundskola – kunskap, trygghet och framtidstro	11
1.3 Gymnasieskola och vuxenutbildning – vägar till arbete och vidare studier..	12
1.4 Likvärdighet, elevhälsa och skolmiljö	12
1.5 Samverkan mellan skola, näringsliv och högskola	12
2. Vård, omsorg och livskvalitet genom livet	16
2.1 Äldreomsorg med trygghet och kvalitet	14
2.2 Hemtjänst	15
2.3 Stöd till personer med funktionsnedsättning	15
2.4 Psykisk hälsa och förebyggande insatser	16
3. Jobb, företagande och tillväxt	16
3.1 En stad att leva, arbeta, studera och växa i	17
3.2 Kunskap och livslångt lärande för fler i arbete	17
3.3 Infrastruktur, samhällsplanering och markberedskap	18
3.4 Sveriges bästa företagsklimat	18
4. Ett sammanhållet Trollhättan	20
4.1 Samverkan mot kriminalitet	20
4.2 Brottsförebyggande och sociala insatser	20
4.4 Stadsdelarnas utveckling	21
4.5 Föreningslivets roll i sammanhållningen	21
5. Kultur och fritid	22
5.1 Mötesplatser – för trygghet, inflytande och gemenskap	20
5.2 Idrott och friluftsliv – för livskvalitet och hälsa	20
5.4 Evenemangsstaden	21

5.5 Vår kultursyn – det fria kulturlivet.....	21
6. Klimat, miljö och natur	25
6.1 Ett tryggt och hållbart Trollhättan.....	26
6.2 En grönare och friskare stad	26
6.3 En cirkulär och resurssmart stad.....	26
6.4 En fossilfri framtid	27
7. Bostad och stadsutveckling.....	28
7.1 Rätten till bostad.....	28
7.2 Hållbar och inkluderande stadsplanering	29
7. Bostad och stadsutveckling.....	28
8.1 Rätt till heltid - en fråga om jämställdhet och trygghet	31
8.2 Facklig-politisk samverkan - tillsammans bygger vi välfärden	31
8.3 Ledarskap och arbetslivsorganisation - för hållbara arbetsplatser	31
8.4 Personalen inom vård och omsorg	32
8.5 Personalen inom förskola och skola.....	32
9. Levande småtätorter och landsbygd.....	34
9.1 Utbildning och fritid nära barn och unga	34
9.2 Infrastruktur och mobilitet i hela Trollhättan	34
9.3 Trygghet och omsorg nära människan.....	34
9.4 Bostäder för livets olika skeden	34
9.5 Ett helhetsperspektiv för en levande landsbygd	35
10. Kommunala bolag.....	36
Samlade reformer för ett jämlikt Trollhättan	36

Ett Trollhättan där din bakgrund inte avgör din framtid

Höstens val handlar inte om att säga ja eller nej till vackra planteringar eller ljuspromenad på Spikön. Det är samtliga partier överens om är positivt för vår stad. Valet handlar inte om vackra fasader, utan om vi vill ha ett Trollhättan som är till för alla invånare eller inte.

Visste du att personalen i hemtjänsten minskat med över 40 personer, trots att fler behöver hemtjänst?

Personalen jagar minuter och omsorgstagarna får inte den kvalitet på omsorgen som de förtjänar. Fler måste anställas inom hemtjänsten och tiden för besöken ska inte vara schablonbaserade, utan det ska vara baserat på hur lång tid det tar hos respektive individ. Det måste också vara ett slut på att biståndsbedömning av hemtjänst sker genom ett telefonsamtal och i stället möte personen i hemmet för att göra en korrekt bedömning. Kvalité i stället för besparingar och privatiseringar.

Visste du att barngruppernas storlek ökat?

Trots att det föds färre barn har barngruppernas storlek vuxit och personalstyrkan minskat. Vi vill att all personal ska få jobba kvar så att antalet barn per pedagog går i linje med Skolverkets rekommendationer. Max 15 barn på 3 pedagoger. Det skapar en bättre vardag både för barnen och personalen där alla barn kan bli sedda och få utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Visste du att kommunala bostadsbolaget Eidar sålt över 500 lägenheter?

Vill vi fortsätta att sälja ut våra gemensamma tillgångar eller vill vi att Trollhättans invånare ska ha tryggheten att det finns hyresrätter med rimliga priser? Vill stoppa utförsäljningen av allmännyttan och istället jobba för att det byggs minst 100 nya hyreslägenheter per år i Trollhättan.

Visste du att antalet särskilda undervisningsplatser för elever med behov av särskilt stöd minskat?

Många klasser är för stora för att lärarna ska kunna hjälpa alla elever och samtidigt har resurser försvunnit som gjort det möjligt för skolor att kunna ha särskilda undervisningsgrupper med färre elever och riktat stöd. Vi vill ha ett tak på max 25 elever per klass. Trollhättan ska bli en kommun som lägger tillräckligt med resurser på undervisning så att alla elever klarar skolan.

Visste du att skuldsättningen i Trollhättans stad ökat?

Trots att ett av de kommunala bolagen - Eidar sålt över 500 lägenheter har skuldsättningen i kommunkoncernen ökat. Det är inte en ansvarsfull politik. Kommunens ekonomi måste stärkas och staden måste finansiera fler investeringar med eget kapital istället för att ta upp fler lån.

Sofia Andersson Dharsani, Oppositionsråd

Ett starkt, jämlikt och jämställt Trollhättan

Socialdemokratin vill forma ett jämlikt samhälle grundat på alla människors lika värde och lika rätt. Den vill låta demokratins ideal sätta sin prägel på hela samhällsordningen och på människors inbördes förhållanden, så att var och en ges möjlighet till ett rikt, tryggt och meningsfullt liv. Målet för den demokratiska socialismen är ett solidariskt samhälle där alla människor är delaktiga och lever fria och jämlika. Det är ett samhälle som bygger på plikt och rätt, där var och en bidrar efter förmåga och får efter behov. Där ska människors gemensamma vilja ha företräde framför kapitalintressen. Där ska formas ett starkt samhälle där tillit råder mellan människor, som tillsammans skapar något bättre än vad var och en kan åstadkomma på egen hand. Socialdemokratin strävar efter att förbättra vardagen och göra livet bättre och tryggare för människan. Den finns till för att kämpa för alla de som bygger vårt land, mot de krafter som vill profitera på deras bekostnad. Den vill skapa en stark samhällsgemenskap som bygger Sveriges framtid genom samarbete och med ömsesidig hänsyn och respekt. Den vill skapa en hållbar utveckling som garanterar både dagens och kommande generationers rätt och möjlighet till ett gott liv.

Socialdemokratin ser framtiden som sin bästa vän. Möjligheten till ett eget hem, en gemensam och solidarisk välfärd, en lön att leva på och rätten att organisera sig både på sin arbetsplats och i lokalsamhället är den grund att bygga vidare på som krävs för att nå längre än det välfärdssamhälle som socialdemokratin format under 1900-talet. Människor kan inte solidariskt arbeta tillsammans för att lösa de problem som är gemensamma, om de samtidigt måste konkurrera ut varandra för att trygga den egna välfärden. För att människor i praktiken ska få jämlika möjligheter och vara fria att styra sina liv, fria att utvecklas och fria att i gemenskap med andra söka lösningar så måste demokratin förverkligas i samhällets alla delar. Först då kan målet om ett jämlikt och jämställt samhälle uppnås. Socialdemokratin arbetar med tillförsikt för ett Sverige där fler människor kan leva ett gott liv. Den strävar efter att dagens unga ska få bättre förutsättningar i vardagen och därmed kunna se ljus på vägen in i vuxenlivet, vara en del av samhället och skapa sig en bättre framtid än tidigare generationer. Var och en ska känna frihet, ta ansvar och känna sig behövd. Även om samhällsproblemen är stora är socialdemokratin en rörelse som ser optimistiskt på framtiden. Den vill nyttja alla möjligheter att genom progressiv politik och tekniska framsteg häva människors utsatthet, lidande och fattigdom. Den hyser en stark övertygelse om att kollektiva lösningar, reform för reform, har möjlighet att göra hela vårt land starkt, säkert och rättvist, mer hållbart och mer jämställt.

Vi är ett feministiskt parti med en tydlig vision: ingen ska begränsas av sitt kön. Kvinnor och män ska ha samma rättigheter och ansvar i familjeliv, yrkesliv och samhällsliv. Trots framsteg är Sverige ännu inte jämställt och kvinnor har i genomsnitt lägre löner, högre sjukfrånvaro och sämre arbetsmiljö än män, och tar ett större ansvar för det obetalda hemarbetet. Det är oacceptabelt. För att nå ett jämställt samhälle krävs ett långsiktigt och systematiskt arbete där vår egen kommun har en central roll. Alla politiska beslut ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. Trollhättans stad ska som stor arbetsgivare vara ett föredöme: heltid som norm, rätt utrustning och god arbetsmiljö ska gälla oavsett yrke och kön. Lön ska spegla arbetets värde, inte kön. Barn, äldre och andra individer ska möta både kvinnor och män i omsorgsyrken. Vi vill också stärka kvinnors ekonomiska självständighet genom att

minska arbetsbelastningen i välfärden, anställa fler och skapa fler möjligheter till heltidsarbete. Kvinnligt företagande ska främjas och utrikes födda kvinnor ska få riktade insatser för språk, utbildning och praktik. Diskriminerande strukturer mot kvinnor finns även i Trollhättan och måste motverkas. Alla, oavsett kön, ska ha samma möjlighet att forma samhället och sina egna liv när det gäller kropp, makt, ekonomi, hälsa, utbildning och arbete. Machokulturen ska brytas redan i tidig ålder genom skola och fritidsverksamhet. Arbetet mot hedersrelaterat våld ska stärkas genom ökad kunskap hos personalen. Även kulturen spelar en viktig roll i jämställdhetsarbetet. Kulturpolitiken ska utgå från alla människors lika värde och aktivt motverka diskriminering. Könsidentitet, etnicitet, religion, funktionsnedsättning eller sexuell läggning ska aldrig avgöra möjligheten att ta del av kultur. Kvinnors trygghet är en grundläggande rättighet. Trollhättan har kommit långt i stödet till våldsutsatta kvinnor, men arbetet måste utvecklas. Vi vill säkerställa tillgången till lediga lägenheter så att kvinnor som utsätts för våld i nära relationer kan lämna relationen och få ett tryggt hem. Personer som separerar och har barn i förskola eller skola ska ges förtur i bostadskön för att familjer ska kunna bo kvar i samma område. Vi vill ta krafttag mot våld i nära relationer och utveckla det förebyggande arbetet. En lots ska hjälpa våldsutsatta med kontakter till myndigheter och stödinsatser. Samtidigt måste vi nå våldsutövarna för att bryta våldsspiralen. För att nå ett jämställt samhälle måste män ta ansvar och normer förändras. Förebyggande insatser som utbildning och föreläsningar ska sprida kunskap om jämställdhet och våldsprevention. Arbetet med förövare är avgörande för att bryta destruktiva beteenden och skydda fler kvinnor och barn.

Vår framtidsbild för Trollhättan 2050

Trollhättan föddes ur kraften i fallen. Ur vattnet som gav energi, arbete och framtidstro. Den kraften lever kvar, men har fått nya uttryck. Idag är den innovativ, hållbar och digital. Den pulserar i vår industri, vår vackra natur och i filmen, där kreativitet och teknik möts. I Trollhättan finns forskning, utbildning och företagande i världsledande samarbeten mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor. Trollhättan är ett nav för modern industri, digital kultur och innovation – där framtidens jobb, företag och teknologier formas i en hållbar och rättvis omställning. Här växer människor, idéer och företag fram genom samarbetet som formats av vår trollhätteanda. Från industri och innovation till upplevelserna som präglar filmstaden Trollywood.

Socialdemokraterna i Trollhättan vill se en öppen och solidarisk stad som tydligt präglas av synen om allas lika värde och rätt. Ett perspektiv i alla områden där minskade klyftor, jämlikhet och jämställdhet genomsyras i alla livets skeden. Vi socialdemokrater vill fortsätta bygga Trollhättan på den inneboende drivkraft som finns i vår stad. År 2050 är Trollhättan en hållbar och modern tillväxtstad med minst 40 000 arbetstillfällen och tusentals nya invånare. Vi har full sysselsättning, Sveriges bästa företagsklimat och en stark välfärd som skapar trygghet, delaktighet och sammanhållning. Stallbacka blomstrar som ett modernt industriområde – en motor för grön industri, energiomställning och teknikutveckling.

Vi har byggt och utvecklat äldreboenden som präglas av gemenskap, trygghet och livsglädje, där trollhätteborna lever värdiga liv och där generationer möts. Nya barnfamiljer och unga vuxna väljer Trollhättan för goda karriärmöjligheter, hög livskvalitet och framtidstro. Fler gröna parker, gångstråk och rekreativa områden ger utrymme för både rörelse och vila – sida vid sida med den storslagna naturen vid fall- och slussområdet. Vi har byggt en stad som lever året runt, där människor möts genom föreningsliv, kultur, idrott och evenemang. Trollhätte Kanalpark och stadskärnan har utvecklats till öppna mötesplatser med liv, puls, själ och hjärta. Stad och landsbygd växer tillsammans, med utbyggd service, kollektivtrafik och infrastruktur som ger hela kommunen framtidstro och möjligheter.

Vår stad har alltid stått för framåtanda och gemenskap. När andra pratar om omställning, genomför vi den tillsammans. Vi tar ansvar för klimatet, jobben och välfärden och visar att ett rättvist, grönt och tryggt samhälle börjar här. Trollhättan växer, men inte bara i antal invånare. Vi växer i idéer, möjligheter och tillit mellan människor. Vi förenar människor, generationer och drömmar i en stad som håller ihop, tänker nytt och går före. Det är vår vision för framtidens Trollhättan.

Våra viktigaste vallöften

1. Vi inför max 15 barn på 3 pedagoger i förskolan

En trygg och stimulerande förskolemiljö är grunden för barns lärande och utveckling. När barngrupperna är små får varje barn mer uppmärksamhet och stöd och pedagogerna kan lägga tid på att se och möta varje barns behov.

2. Vi inför max 25 elever per klass i grundskolan

Mindre klasser och undervisningsgrupper ger trygghet, studiero och bättre möjlighet för varje elev att lyckas. När klasserna blir för stora hinner läraren inte se och stötta alla, och elever som behöver extra stöd riskerar att halka efter. Ett maxtak på 25 elever per klass i grundskolan ger ett lugnare klassrum.

3. Vi förbättrar arbetsmiljön inom omsorgen genom fler anställda

Personal ska inte bli utbrända av jobbet. Pressade minutscheman innebär att personalen inte hinner ge den omsorg och det stöd som varje individ behöver och att arbetsmiljön blir hård och påfrestande. Vi slopar minutscheman och anställer fler inom omsorgen, så att personalen får möjlighet att planera och utföra sitt arbete med kvalitet och brukarna får en tryggare och mer värdig omsorg.

4. Vi inför arbetstidsförkortning inom utvalda verksamheter

Vi värnar rätten till ett hållbart arbetsliv. Genom att införa arbetstidsförkortning inom utvalda verksamheter kan vi minska sjuktalen, öka arbetsglädjen och locka fler till kommunens bristyrken. Lönen ska inte minska på grund av detta.

5. Vi genomför ett jobb-och tillväxtlyft med målet om 1000 nya jobb

Vi leder kraftsamlingen och utökar resurserna för att stärka Trollhättan som industristad, företagsstad och framtidsstad. Målet är 1000 nya jobb till 2030. Vi etablerar ett gemensamt tillväxtråd som motor för stadens utveckling, skapar förutsättningar för ny verksamhetsmark och utvecklar platser där det lokala näringslivet kan växa, bildar ett företagarcentrum som stöd till företagare samt utvecklar upplevelsen av Trollhättan som film-, kultur- och eventstad.

6. Vi etablerar ett trygghets- och servicecenter för stärkt samhällsgemenskap

Vi etablerar ett nytt trygghets- och servicecenter i Trollhättans södra stadsdelar som ersätter tidigare Medborgarservice. Syftet är att skapa en trygg mötesplats där invånare enkelt får stöd till arbete, utbildning, kontakt med kommunen, föreningar och myndigheter samt stärka den sociala sammanhållningen och skapa framtidstro i området.

7. Vi utökar stödet till ideella föreningar och bygger flera nya idrottshallar

Kultur och idrott ska vara tillgänglig för alla, oavsett bakgrund eller ekonomi. Genom ökat stöd till ideella föreningar och flera nya idrottshallar kan fler barn och ungdomar delta, kostnaderna hållas nere och föreningarna utvecklas. Det stärker både hälsa, gemenskap och trygghet i Trollhättan.

8. Vi skapar förutsättningar för trygga uppväxtvillkor och ett värdigt liv – i hela Trollhättan

Vi vill stärka kommunens småtätorter och landsbygden där alla skolor ska finnas kvar och ha fritidsgårdar på både stad och landsbygd. Vi driver på för fler gång-, cykel- och ridvägar som skapar trygga och hållbara förbindelser mellan orterna. Äldre ska kunna bo kvar i sin hembygd genom fler hemtjänstgrupper i hela kommunen. Landbogården ska finnas kvar och utvecklas som ett tryggt 65+-boende med öppen restaurang och hemtjänstgrupp.

9. Vi stoppar utförsäljningen av hyresrätter i allmännyttan

Eidar är till för hyresgästerna – inte för marknaden. Vi säger nej till ideologiskt motiverade utförsäljningar av allmännyttan och nej till marknadshyror. Kommunen ska behålla rådighet, styrning och vinster inom det offentliga. Eidar ska fortsätta vara en motor för socialt ansvarstagande och finnas för trollhätteborna.

10. Vi lyfter omställningen av Stallbacka till ett modernt industriområde

Vi förstärker resurserna till BID Stallbacka - som är en förening där kommunen tillsammans med fastighetsägarna och företagen på området driver utvecklingen och omställningen av Stallbacka industriområde. Stallbacka utvecklas till ett modernt industriområde genom mer grönska och trivsel, investeringar i infrastruktur samt genom ett jobb- och tillväxtlyft.

---

1. Utbildning – grunden för framtidens Trollhättan

Socialdemokraterna i Trollhättan har precis samma hållning som partiet nationellt: vi vill förbjuda vinstuttag i förskola och skola. Vi ser en ständig medial rapportering om hur friskoleägare blir allt rikare på bekostnad av våra barn och unga – en urholkning av landets förskolor och skolor. Så kan vi inte ha det. Våra skattemedel ska gå till barnen, och skolan ska ha ekonomiska resurser att ge eleverna kunskap och framtidstro att ta sig vidare ut i livet med de allra bästa förutsättningarna.

1. Förskola – trygg start för alla barn

Förskolan behöver stärkas. Vi vill se mindre barngrupper samtidigt som personaltätheten ökar. Det är på så sätt vi kan höja kvaliteten och skapa trygghet, närhet och utveckling i varje barns vardag. Det är viktigt att varje avdelning är trygg och liten i barnets perspektiv – att varje barngrupp är en "förskola i förskolan".

Förskolan är startpunkten för barns utbildning och för hela utbildningskedjan, en av samhällets viktigaste jämlikhetsmotorer. Därför behöver investeringar i förskolan ses som långsiktiga samhällsinvesteringar, inte kortsiktiga kostnader. Vårt mål är väl förankrat i forskning, max 15 barn på tre pedagoger. Det ger mer tid för varje barn, bättre arbetsmiljö och lugnare lärmiljöer. Det är också vad föräldrar efterfrågar och vad pedagoger vet fungerar. Det handlar om att ge goda förutsättningar och arbeta förebyggande från de första åren i livet. Trollhättan behöver mindre barngrupper och en socialdemokratisk politik som tänker långsiktigt.

Vi vill stärka förskolans kompensatoriska uppdrag. Barn har olika behov och förutsättningar, och därför måste resurser fördelas efter behov. Förskolor med större utmaningar ska ha bättre förutsättningar – fler vuxna, mer specialpedagogiskt stöd och starkare team runt barnen. Likvärdighet betyder inte lika för alla, utan rätt stöd i rätt tid. Vi vill se över möjligheten till utökad tid i allmän förskola eftersom det är tydligt att förskolan ger goda förutsättningar att utveckla språket och de sociala färdigheterna. Vi vill också undersöka möjligheterna för att varje förskola som har fem avdelningar eller fler har eget tillagningskök med egen kock.

Den demografiska omställningen i Trollhättan, att antalet barn minskar, innebär att våra förskolor kommer att få färre barn. Det är en utmaning, med lokaler och ekonomi, och är något som sker i hela Sverige och som sträcker sig ända in i 2030-talet. När antalet barn minskar ska fokus ligga på kvalitet, inte fyllnadsgrad. Mindre barngrupper ska vara ett medvetet och varaktigt kvalitetsval som stärker relationer, arbetsmiljö och barns utveckling. Samtidigt måste besluten som fattas bygga in flexibilitet för framtiden. Genom att arbeta klokt och långsiktigt kan vi vända dessa utmaningar till något positivt, att fatta långsiktiga och förankrade beslut om våra förskolor över tid.

Den fysiska miljön i förskolan ska vara genomtänkt, ändamålsenlig och utformad med barnets utveckling och trygghet i fokus. Vi vill se lokaler som är anpassade för mindre barngrupper, med lugna lärmiljöer, god ljudmiljö och utrymme för både lek, vila och pedagogisk verksamhet. Förskolornas utemiljöer ska vara gröna, tillgängliga och inspirerande, och ge barn möjlighet till rörelse, upptäckande och kontakt med naturen varje dag. Genom långsiktig planering kan Trollhättan säkerställa att både nya och befintliga förskolor håller hög kvalitet över tid. När miljöerna är trygga, stimulerande och hållbara skapas bättre förutsättningar för varje barns utveckling och framtidstro.

1.2 Grundskola – kunskap, trygghet och framtidstro

Trollhättans skolor ska hålla hög kvalitet, vara lugna, trygga och ge framtidstro. Varje elev ska få det stöd som behövs för att lyckas. Kunskap om NPF och möjligheter till individuell anpassning ska finnas i varje klassrum. Ett klassrum med lugn och ro gynnar alla elever. Vi vill stärka grundskolan med mindre klasser och ökad lärartäthet för att skapa förutsättningar för att alla elever ska nå gymnasiebehörighet. Därför ska alla elever mötas jämlikt och få en undervisning av god kvalitet, oavsett om man bor i centrala staden eller på landsbygden. Vi ska inte vara nöjda förrän alla elever är behöriga till gymnasiet.

Vi vill att fler professioner tillsammans ska kunna ägna mer tid åt varje elevs utveckling. Det är viktigt att olika kompetenser och yrken finns på våra skolor för att kunna ge bästa möjliga stöd. Vi vill också erbjuda läxhjälp både under och efter skoltid, för att fånga upp elever som halkat efter och behöver extra stöd. Våra skolbibliotek är också viktiga redskap för elevernas lärande. De stärker läsförmåga och nyfikenhet och ger tillgång till både litteratur och digitala medier. Kompetens hos bibliotekspersonalen ska säkras och biblioteken ska prioriteras som en central del av skolans pedagogiska verksamhet.

Möjligheten till utökad tillgång till fritidshem måste också prioriteras. Fritidshemmen har stor betydelse med sitt kompensatoriska uppdrag att utjämna skillnader i elevers förutsättningar. De ger trygghet, meningsfull fritid och plats för utveckling, rekreation och social gemenskap. Vår ambition är att betydligt fler ska ha rätt till fritidshem efter skoldagen.

Arbetet för minskad skolsegregation är avgörande. Det beslut som togs 2020 har som mål att elever i segregerade områden ska kunna gå i andra skolor från årskurs fyra. Det ska ge varje elev bättre möjligheter att lära sig svenska, nå goda resultat och få nya vänner. Sedan beslutet fattades ser vi tydliga förbättringar, men arbetet måste fortsätta. Trollhättan ska vara jämlikt och jämställt, oavsett var man är född.

All forskning visar att fysisk aktivitet förbättrar både psykisk och fysisk hälsa samt ökar förmågan till inläring. Därför ska våra skolor erbjuda daglig rörelse. Skolgårdar ska vara inbjudande och likvärdiga över hela staden – stora, gröna, med spännande lekredskap och naturlig skugga. De ska också bidra till biologisk mångfald och ge barnen förståelse för hur vi kan leva hållbart i samspel med naturen.

1.3 Gymnasieskola och vuxenutbildning – vägar till arbete och vidare studier

Alla elever ska känna att de har en framtidstro och tydliga vägar vidare efter grundskolan. Vi ska inte vara nöjda förrän alla elever har gymnasiebehörighet. Gymnasieskolorna i Trollhättan ska hålla hög kvalitet och erbjuda utbildningar som leder till arbete eller vidare studier. Det ska finnas stöd för varje elev att nå sina mål, oavsett bakgrund.

Vuxenutbildningen är också en viktig del av vårt välfärdsbygge. Den ska ge människor möjlighet att utbilda sig vidare, byta bana eller stärka sin kompetens när arbetsmarknaden förändras. Genom att investera i utbildning och kunskap ger vi fler möjligheter till arbete och livslångt lärande.

1.4 Likvärdighet, elevhälsa och skolmiljö

Alla barn och unga i Trollhättan ska ha rätt till en trygg, jämlik och hälsofrämjande skolgång. Skolans uppdrag är inte bara att ge kunskap, utan också att skapa rättvisa livschanser – oavsett bakgrund, bostadsområde eller familjeförutsättningar. Likvärdigheten i skolan är avgörande för samhällets sammanhållning. Vi socialdemokrater vill därför att resurserna ska fördelas efter behov – de skolor som har störst utmaningar ska också ha mest stöd. Varje elev ska mötas av höga förväntningar, engagerade lärare och en miljö som präglas av trygghet, tillit och framtidstro.

Elevhälsan ska vara en naturlig och närvarande del av skoldagen. Genom tidiga insatser kan vi förebygga problem och stärka elevernas hälsa, både fysiskt och psykiskt. Fler kuratorer, specialpedagoger, psykologer och skolsköterskor behövs för att kunna möta elevernas behov i tid. Elevhälsan ska arbeta förebyggande, inte bara ingripande, och samverka med vård, socialtjänst och föreningsliv för att skapa en helhet kring varje barn.

Den fysiska skolmiljön spelar också en central roll. Lokalerna ska vara ändamålsenliga, trygga och inspirerande. Det ska vara platser där elever och personal trivs och kan utvecklas. Varje skolgård ska inbjuda till lek, rörelse och gemenskap. Gröna, varierade och välskötta utemiljöer bidrar både till ökad hälsa och till förståelse för miljö och hållbarhet. För att stärka likvärdigheten behöver Trollhättans skolor rustas både socialt och fysiskt. Vi vill se trygga skolvägar, moderna lärmiljöer och tillgång till digitala verktyg för alla elever.

1.5 Samverkan mellan skola, näringsliv och högskola

Trollhättan ska fortsätta utveckla samarbetet mellan skola, näringsliv och Högskolan Väst. Det är i mötet mellan utbildning och arbetsliv som framtidens kompetenser växer fram. Vi vill skapa fler praktikplatser, studiebesök och mentorskap där elever får möta företag, offentlig sektor och högre utbildning. Denna samverkan stärker utbildningens relevans, ökar motivationen och ger eleverna en tydligare bild av framtidens arbetsliv. På så sätt kan fler

ungdomar se konkreta vägar till arbete och studier – samtidigt som Trollhättans näringsliv får tillgång till den kompetens som behövs för att fortsätta växa.

Därför vill vi:

- Att det ska vara max 15 barn på 3 pedagoger i förskolan.
  - Att det ska vara max 25 elever per klass i grundskolan.
  - Utöka antalet platser i särskild undervisningsgrupp för elever i behov av särskilt stöd.
  - Utöka möjligheten för fler barn att vara i ett fritidshem.
  - Införa språkutbildning på betald arbetstid för anställda som inte når upp till en adekvat språklig nivå.
  - Anställa fler vuxna i skolan.
  - Införa avgiftsfria pedagogiska måltider i för- och grundskola.
  - Införa konceptet "klassmormor / klassmorfar".
  - Rusta upp eftersatta skolgårdar.
  - Erbjuder avgiftsfri skolfrukost för alla elever på stadens grundskolor.
-
-

2. Vård, omsorg och livskvalitet genom livet

Alla Trollhättebor ska känna trygghet i att de får den vård och omsorg de behöver genom hela livet. Att erbjuda vård och omsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning, insatser inom socialpsykiatri samt kommunal hälso- och sjukvård är en skyldighet kommunen har. Alla kommuninvånare skall känna att de får vård och omsorg när de har behov av det. Människans rätt till frihet, delaktighet och självbestämmande är grundläggande värden för oss socialdemokrater. Vi vill ha högt satta ambitioner i att skapa den bästa vård och omsorg, där Trollhättan statuerar sig som föregångare för andra kommuner. Genom att ta tillvara möjligheterna inom välfärdsteknik och digitalisering förbättras kvaliteten, samtidigt som de personella resurserna måste stärkas.

All vård och omsorg ska drivas i kommunal regi – ingen ska kunna tjäna pengar på farmor eller morfar. Vi vill därför avskaffa lagen om valfrihet (LOV) för att varje skattekrona ska komma omsorgstagarna till del och för att vård och omsorg aldrig ska riskera att hamna i oseriösa eller kriminella aktörers händer. Som äldre ska man inte vara kund på en marknad utan medborgare av ett välfärdssamhälle med rätt till trygg och jämlik omsorg.

2.1 Äldreomsorg med trygghet och kvalitet

Tillsammans skapar vi framtidens omsorg. För oss Socialdemokrater är tryggheten för våra äldre är ett fundament i välfärden. Vi lever allt längre, vilket innebär att behovet av äldreboenden kommer att öka i framtiden. Allt för många står i kö till ett särskilt boende för äldre- det vill vi ändra på. Vi vill utveckla äldreomsorgen genom att skapa nya boendeformer både i tätort och på landsbygden. I samarbete med vårt kommunala bostadsbolag Eidar ska vi skapa fler äldre- och trygghetsboenden. Landbogården i Åsaka är ett exempel på en plats där vi vill skapa ett trygghetsboende med närhet till hemtjänst och där restaurangens matsal blir en träffpunkt för alla äldre i närområdet.

Vi vill utveckla samtliga av stadens träffpunkter för att främja sociala och kulturella aktiviteter. Maten är en central del av omsorgen och ska vara en del av träffpunkterna. Möjligheten som äldre att kunna umgås och köpa en näringsriktig måltid till bra pris måste förbättras. Trots att vi blir fler äldre och som har behov av kommunens omsorg tillförs inte mer pengar av det moderatledda styret i Trollhättan, vilket leder till att personalen får jobba snabbare utan att få fler kollegor. Vi vill anställa mer vårdpersonal i takt med att fler behöver omsorg, en självklarhet för oss socialdemokrater, men inte för de borgerliga partierna som styr vår stad.

Det ska vara gott att leva, även på ålderns höst. Därför vill vi att det ska finnas en utomhusgaranti. Alla omsorgstagare på särskilda boenden för äldre ska om de önskar få möjlighet att dagligen vistas utomhus. Och för det krävs det givetvis personal som har tid året runt. Mer personal och mer resurser till att alla utemiljöer ska vara attraktiva på boendena.

2.2 Hemtjänst

Det moderatledda styret har gjort kraftfulla sparåtgärder som har drabbat omsorgen i Trollhättan den senaste mandatperioden, särskilt inom hemtjänsten. Färre händer ska utföra mer arbete, vilket leder till stress, sjukskrivningar, uppsägningar och sämre kvalitet för omsorgstagarna. Vi socialdemokrater vill vända den utvecklingen genom att slopa den så kallade minutstyrningen och anställa fler.

Hemtjänsten är en viktig del av äldreomsorgen och ska präglas av trygghet, kvalitet och kontinuitet. Den ska utvecklas med målet att brukarna känner sig trygga genom ökad personalkontinuitet, där omsorgstagare träffar kända ansikten i sina hem. Vi vill höja personalens kompetens, bland annat genom språkstärkande insatser.

Vi ska utveckla nya omsorgs- och arbetsmetoder, där inflytandet över de insatser som ska göras ökar för såväl brukare som personal. Den som har hemtjänst ska möta den som fattar beslut om insatserna fysiskt, inte enbart genom ett telefonsamtal.

Alla ska ha stort inflytande över planeringen och genomförandet av den egna vården och omsorgen. De synpunkter som förmedlas från brukare och deras anhöriga ska tas tillvara. De skatter som Trollhätteborna betalar för att få en god äldreomsorg ska användas till just det, inte till vinster i privata bolag. Därför vill vi socialdemokrater att hemtjänsten ska bedrivas i kommunal regi.

På grund av platsbrist på trygghetsboenden och särskilda boenden för äldre bor många i sitt ordinarie hem längre än vad som är önskvärt. Det vill vi ändra på. För de som har hemtjänst ska det vara en självklarhet att inte behöva lägga sig senare än vad man orkar hålla sig vaken eller stiga upp i ottan utan att önska det. Även dubbelbemanning måste erbjudas, både för omsorgstagarens kvalitet och för personalens arbetsmiljö.

Idag sker alla inköp av mat via e-handel, så även matlådor för de som inte själva lagar mat. Trollhättan har två produktionskök som har kapacitet och är byggda för att kunna erbjuda näringsriktig mat till bra priser för äldre med hemtjänst. Vi vill att stadens produktionskök ska användas istället för att äldre tvingas välja frysta rätter utan krav på samma näringsriktighet. Det är både en fråga för plånboken och för hälsan för våra äldre.

2.3 Stöd till personer med funktionsnedsättning

Socialdemokratin i Trollhättan ska verka för att varje individ får rätt stöd utifrån sina behov för att kunna leva ett aktivt och självständigt liv. En meningsfull sysselsättning ska finnas, som ger stimulans, personlig utveckling, gemenskap och delaktighet i samhället. Vårt mål är att alla personer med funktionsnedsättning ska ha tillgång till boende, daglig verksamhet och boendestöd i Trollhättan. Stödet ska utgå från individens egna behov och önskemål, med inflytande över planering och insatser.

2.4 Psykisk hälsa och förebyggande insatser

Den som drabbats av psykisk ohälsa ska få rätt stöd genom stadens socialpsykiatri. Målet är att varje individ ska kunna påverka sin situation, leva ett gott liv i ett socialt sammanhang och utvecklas mot ökad självständighet. Träffpunkter inom socialpsykiatri är viktiga för att bryta isolering och skapa en meningsfull fritid. Dessa verksamheter ska värnas och utvecklas utifrån behov. Att få rehabilitering och hälso- och sjukvård när behovet finns är en självklar rättighet. Den kommunala hälso- och sjukvården ska drivas av kompetent personal med rätt utbildning och licens.

Därför vill vi:

- Förbättra arbetsmiljön genom fler anställda och minskad arbetsbelastning.
  - Öppna fler träffpunkter för att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre.
  - Bygga fler trygghets-, LSS-, och särskilda boenden för äldre.
  - Förbättra utemiljön på våra särskilda boenden.
  - Att restaurangerna på de särskilda boendena för äldre ska vara tillgängliga för alla i närområdet.
  - Införa en utomhusgaranti för att alla boende ska få rätt att få vara ute dagligen.
  - Att äldreomsorgen ska bedrivas i kommunal regi.
  - Säkerställa att minutstyrningen slopas.
  - Erbjuder näringsriktiga, goda och prisvärda måltider från centralköket istället för frysta färdigrätter.
  - Införa språkutbildning på betald arbetstid för anställda som inte når upp till en adekvat språklig nivå.
  - Inrätta enheter på SÄBO där man har möjlighet att ha ett husdjur.
-

3. Jobb, företagande och tillväxt

Socialdemokraterna i Trollhättan vill bygga ett samhälle där alla kan bidra och där ingen lämnas efter. Vi vet att ett tryggt jobb är grunden för människors frihet, välfärd och framtidstro. När fler trollhättebor har ett arbete att gå till stärks både människan och samhället. Samtidigt genereras mer skatteintäkter som kommer tillbaka till välfärden – till skolan, vården och omsorgen. Förutsättningar för minst 1000 nya jobb ska skapas och Trollhättan ska ta sikte på Sveriges bästa företagsklimat. Vi ska växa som industristad, företagsstad och framtidsstad. Socialdemokraterna leder stadens största jobboffensiv i modern tid genom satsningar på nya etableringar, växande företag och nya samarbeten. Med platsutveckling som stärker stadens attraktionskraft, mer verksamhetsmark i industriområden och fler samarbeten är vår ambition att Trollhättan ska vara en ledande tillväxtmotor i Västsverige.

3.1 En stad att leva, arbeta, studera och växa i

Trollhättan ska vara en plats som människor väljer – för livet, för företaget och för framtiden. En stad med puls, kultur, möjligheter och stolthet. Vi vill göra Trollhättan till en av Västsveriges mest attraktiva film-, kultur- och eventstäder, där kreativitet och arbete går hand i hand. Stadskärna fortsätter utvecklas med liv, puls, själ och hjärta samt Trollhätte Kanalpark med områden såsom Stadsparken, Spikön och fall- och slussområdet utvecklas med vackra och attraktiva miljöer. Vi vill också skapa förutsättningar för hotell, idrottsarenor och undersöka möjligheten till en multisport- och evenemangsarena i ett centralt läge. Vi vet också att arbete och delaktighet är nyckeln till trygghet. Därför satsar vi på praktik och traineeplatser för unga och utvecklar jobbspår för dem som står längst bort från arbetsmarknaden. Vi stärker arbetsintegrerade sociala företag och etablerar trygghets- och servicecenter i våra södra stadsdelar.

3.2 Kunskap och livslångt lärande för fler i arbete

Kunskap och bildning är grunden för jämlikhet, frihet och ett starkt samhälle. Alla människor ska ges möjlighet att utvecklas genom hela livet. Livslångt lärande och fungerande omställning är centrala för att skapa trygghet i förändring, minska arbetslösheten och motverka klyftor. Ett nära samarbete mellan det kommunen, arbetsmarknadens parter och utbildningsaktörer är viktig för att möta arbetslivets behov – idag och i framtiden. Utbildning, praktik och arbete ska hänga ihop och ge verkliga vägar vidare, särskilt för unga och för dem som behöver stärka sin ställning på arbetsmarknaden. Här har skolan en nyckelroll. Genom samverkan med högre utbildning och arbetsliv stärks elevernas framtidstro och förståelse för arbetslivet. Möjligheten att pröva idéer, ta ansvar och omsätta kunskap i praktiken ska finnas för alla – oavsett bakgrund.

3.3 Infrastruktur, samhällsplanering och markberedskap

För att nya arbetstillfällen ska kunna möjliggöras behöver kommunen skapa förutsättningar i den fysiska miljön med infrastruktur, samhällsplanering och ha beredskap med verksamhetsmark som möjliggör nya etableringar och investeringar. Därför vill vi frigöra ny verksamhetsmark och planerar för näringslivets utveckling i hela kommunen. Stallbacka utvecklas till ett modernt industriområde – en plats där forskning, innovation och produktion samverkar. Stallbacka utvecklas genom mer grönska och trivsel i den fysiska miljön, investeringar i fastigheter och infrastruktur samt genom jobb- och tillväxtlyftet med målet om minst 1000 nya jobb. Trollhättan bidrar även till en utveckling av kommunens och näringslivets beredskap och försörjningstrygghet. Det gör vi bland annat genom att underlätta god tillgång till energi som gör det enklare för företag att utvecklas och investera i klimatsmarta lösningar.

3.4 Sveriges bästa företagsklimat

I Trollhättan ska det vara enkelt att starta, driva och växa med sitt företag. Trollhättans Stad ska vara en möjliggörare för näringslivsutvecklingen och skapa förutsättningar för proaktiv tillväxt och utveckling i kommunen. Vi etablerar Företagarcentrum Trollhättan – en väg in för rådgivning, nätverk och stöd. Genom Trollhättans Tillväxtråd samlas företag, fackliga organisationer, akademi och offentlig sektor kring gemensamma mål för tillväxt, innovation och hållbarhet. Vi stärker lokala entreprenörer genom upphandlingar som delas upp så fler kan delta. Trollhättan ska också vara en stad som vågar pröva nytt. Vi skapar förutsättningar för framtidens teknik och innovationer som skapar nya arbetstillfällen.

Därför vill vi:

- Genomföra ett jobb- och tillväxtlyft med målet om 1000 nya jobb.
  - Lyfta omställningen av Stallbacka till ett modernt industriområde - exempelvis genom BID Stallbacka som är en förening där kommunen tillsammans med fastighetsägarna och företagen på området driver utvecklingen och omställningen på Stallbacka industriområde.
  - Bilda Trollhättans Tillväxtråd med näringsliv, akademi och offentlig sektor som gemensam motor för tillväxt i Trollhättan.
  - Skapa förutsättningar för egen - och småföretagare samt växande medelstora företag genom att utreda och möjliggöra ny verksamhetsmark i anslutning till Stallbacka, Överby Norra, Skogstorpa och Hojums verksamhetsområde.
  - Stärka kvinnligt företagande och ge fler kvinnor möjlighet att starta och driva företag.
  - Bryta upp stora upphandlingar så fler lokala företag kan delta och växa.
  - Inför en sommarjobbsgaranti för ungdomar i gymnasiet.
  - Påbörja införandet av en matchningsgaranti för unga – utbildning, praktik eller jobb inom 90 dagar för unga upp till 26 år.
  - Etablera Företagarcentrum – en samlingsplats och en väg in för nyföretagande och affärsstöd till befintligt näringsliv samt för att främja entreprenörskap bland barn och unga i Trollhättan.
  - Stärka Trollhättan som Sveriges ledande film-, kultur- och eventstad – där kreativa och digitala näringar växer och skapar framtidens jobb och upplevelser.
  - Driva på för tågstopp i Upphärad.
  - Driva på för tågstopp på NÄL tillsammans med Västra Götalandsregionen och Vänersborgs kommun.
  - Bygga ut Resecentrum–Tingvalla till en modern mobilitetshubb med kontor och verksamhetslokaler i kombination med bostäder.
  - Fördjupa samarbetet med Vänersborgs kommun genom att undersöka förutsättningarna för en gemensam tillväxt- och utvecklingsstrategi mellan kommunerna.
-

4. Ett sammanhållet Trollhättan – inkludering och trygghet

Trollhättan ska vara en stad där alla invånare, oavsett bakgrund, bostadsområde eller livssituation, har reella möjligheter att delta, påverka och känna sig hemma. Segregation urholkar tilliten, skapar klyftor och motverkar sammanhållningen i vår stad. För att bygga ett starkt och hållbart samhälle krävs därför ett långsiktigt och samordnat arbete – över myndigheter, civilsamhälle, näringsliv och invånare – där hela staden ses som ett och där målet är ett jämlikt, tryggt och solidariskt samhälle där vi håller ihop.

4.1 Samverkan mot kriminalitet

För att stärka tryggheten i Trollhättan krävs ett tätare och mer strukturerat samarbete mellan kommun, polis, region och civilsamhälle. Kriminalitet och välfärdsbrottslighet – särskilt den organiserade – behöver mötas med samhällets samlade kraft. Vi vill därför utveckla ett långsiktigt och kunskapsbaserat arbetssätt där myndigheter delar information snabbare, gör gemensamma lägesbilder och samordnar insatser för både akuta och långsiktiga problem. Det handlar bland annat om att stärka samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid, etablera fler gemensamma team i utsatta områden och arbeta tätare med lokala föreningar och bostadsbolag för att förbättra tryggheten i människors vardag. Ett nära samarbete med det lokala näringslivet är också viktigt – både för att skapa fler vägar till jobb och även för att motverka att företag pressas av kriminella aktörer. Som socialdemokrater vill vi att arbetet mot kriminalitet ska vara uthålligt och bygga på närvaro i människors vardag. Därför ska trygghetsteam, fältassistenter och sociala insatser vara synliga och tillgängliga i våra stadsdelar. Genom att möta problemen där de uppstår minskar risken att kriminaliteten får fäste och att barn och unga rekryteras in i destruktiva miljöer.

4.2 Brottsförebyggande och sociala insatser

Den mest effektiva trygghetspolitiken är den som förhindrar att ungdomar hamnar i kriminalitet från början. Därför vill vi socialdemokrater både stärka de generella sociala insatser och bygga ut de riktade stöd som behövs när barn och unga riskerar att dras in i gäng eller annan brottslighet. Därför vill vi inrätta en avhoppverksamhet med tydligt fokus på att motverka gängkriminalitet. Den ska arbeta riktat för att förhindra nyrekrytering, stötta familjer, samordna sociala insatser och följa upp ungdomar som befinner sig i riskzonen eller i kriminalitet. Verksamheten ska arbeta nära skolan, fritidsverksamheten, polisen och familjerna med snabbare insatser, tätare uppföljning och tvärfunktionellt arbetssätt mellan olika verksamheter. Trygghet skapas när unga får fungerande vardagsrutiner, goda förebilder, närvarande vuxna och tydliga förväntningar både från samhället och från familjen. Genom att kombinera sociala insatser med en tydlig och konsekvent brottsförebyggande strategi kan Trollhättan minska rekryteringen till kriminalitet och ge fler barn och unga en trygg och stabil uppväxt.

4.3 Integration och delaktighet

Trollhättan är en internationell stad med en mångkultur som vi socialdemokrater vill värna. Integration handlar om att alla ska kunna delta och bidra – som medborgare, arbetstagare, företagare eller ideellt engagerade – oavsett bakgrund eller bostadsområde. Rättigheter ska gå hand i hand med plikter, där samhället ger goda möjligheter och individen bidrar till samhällets gemensamma välfärd. Språkutbildning, vägar till arbete och egen försörjning ska vara naturliga delar av kommunens arbetsmarknadsinsatser och tillgängliga för alla. Vi vill också stärka människors inflytande i demokrati, föreningsliv och lokala nätverk. För att lyckas måste hinder för delaktighet aktivt tas bort och samarbetet mellan skola, socialtjänst, arbetsliv och civilsamhälle stärkas. När integrationen är en självklar del av välfärden kan Trollhättan utvecklas som en sammanhållen och jämlik stad där alla får möjlighet att växa och bidra.

En viktig satsning som vi vill fortsätta att prioritera är Opportunity Day, som skapar mötesplatser, jobbmatchning och kunskap för att få fler utrikes födda in på arbetsmarknaden genom att samla arbetsgivare, arbets sökande och samhällsaktörer och hjälpa företag att rekrytera mer inkluderande.

4.4 Stadsdelarnas utveckling

Trollhättan har en segregation som innebär att livsvillkoren kan se olika ut beroende på i vilken stadsdel du är uppväxt. Alla stadsdelar ska ha god tillgång till service, kollektivtrafik, trygga offentliga miljöer, välfungerande skolor och fritidsverksamheter. Det är grunden för jämlika livschanser. Det innebär att stadsplaneringen ska främja blandade bostadsområden, närhet till natur och parker, och tydliga mötesplatser som föreningsliv, torg och kultur- och idrottsytor. Sådant som stärker vardagen och gör det lättare att mötas över stadsdelsgränserna. Vi vill arbeta närmare trollhätteborna i varje stadsdel, genom regelbundna dialoger, lokala råd och konkreta samarbeten där boende får vara med och forma vad som ska göras och hur.

Vi vill prioritera stadsdelar där behoven är störst. Till exempel genom upprustning av bostäder eller att skapa fler arbetstillfällen i de södra stadsdelarna. För oss socialdemokrater är det viktigt att bryta segregationen och fortsätta utvecklingen av de södra stadsdelarna för att stärka sammanhållningen i vår stad och öka attraktiviteten i dessa områden. Vi vill skapa fler verksamhetslokaler och därmed också fler arbetsplatser i de södra stadsdelarna som ger jobb och framtidstro.

4.5 Föreningslivets roll i sammanhållningen

Föreningslivet är en av de viktigaste byggstenarna för sammanhållning i Trollhättan. Våra idrottsföreningar, kultur- och ungdomsorganisationer, religiösa och ideella grupper är arenor där människor möts över generationer, bostadsområden och kulturella bakgrunder samt där delaktighet och gemenskap växer fram. För oss socialdemokrater är det civilsamhället inte bara en samarbetspartner utan en grundpelare för demokrati, jämlikhet och utvecklingen av vårt samhälle. I Trollhättan finns konkreta exempel som Ung Fritid, organiserad via IFK Trollhättan, som under flera år verkat i stadsdelarna Kronogården och

Lextorp och därigenom visat hur föreningslivet kan bli en entré för många till att vara med och bygga sin stad. Ung Fritid arbetar aktivt för att barn och ungdomar, även med invandrarbakgrund, ska få plats i föreningsliv och idrott samt genom detta knyta kontakterna till svensk kultur, språk och social gemenskap.

Ett aktivt och engagerat civilsamhälle stärker demokratin genom att människor får plats, röster och ansvar i föreningslivet, och genom att föreningar fungerar som broar mellan människor och mellan den enskilde och samhället. För socialdemokratin innebär detta att vi ska satsa på gemenskap, delaktighet och att ingen lämnas utanför. Vi vill att var och en i Trollhättan – oavsett ålder, bakgrund eller stadsdel – ska kunna hitta sin plats i föreningslivet och känna att de är del av det gemensamma. Genom att prioritera stöd till föreningslivet i hela kommunen och särskilt i områden där deltagandet är lägre, stärker vi den sociala sammanhållningen. Vi binder samman stadsdelar, minskar klyftor och bygger ett Trollhättan där det är naturligt att delta, påverka och känna tillhörighet.

Därför vill vi:

- Etablera ett trygghets- och servicecenter i Trollhättans södra stadsdelar - en trygg mötesplats där invånare enkelt får stöd till arbete, utbildning, kontakt med kommunen, föreningar och myndigheter.
  - Inrätta en kommunal avhopparverksamhet med snabbare insatser, tätare uppföljning och tvärfunktionellt arbetssätt för att motverka nyrekrytering till de kriminella gängerna.
  - Få fler utrikesfödda kvinnor i arbete genom språk och utbildningsinsatser (t.ex SFI för föräldralediga).
  - Stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck genom utbildning och stöd.
  - Införa lots som hjälper våldsutsatta med myndighetskontakter.
  - Inrätta en familjecentral under ett och samma tak där mödrahälsovård, öppen förskola, barnvårdscentral, och socialt stöd samlas som ökar tillgängligheten och de tidiga insatserna.
  - Utveckla verksamhetslokaler vid i de södra stadsdelarna och ge plats för nya och befintliga verksamheter att etablera sig där.
  - Se över möjligheten för högstadieungdomar att få betalt praktik några timmar i veckan, vilket ger dem en första kontakt med arbetslivet.
  - Skapa fler lokala jobbspår för utrikesfödda, unga och långtidsarbetslösa inom bristyrken utifrån arbetsmarknadens behov.
  - Förstärka totalförsvaret genom att skapa förutsättningar för utveckling av kommunens och näringslivets beredskap för att stärka tryggheten i Trollhättan.
-

5. Kultur och fritid – ett rikt och levande Trollhättan

I Trollhättan har vi socialdemokrater alltid värnat och skapat förutsättningar för en rik och meningsfull fritids- och kulturverksamhet som en del av välfärden. Vi ser den också som central i arbetet för jämlika och jämställda livsvillkor. Föreningslivet är en grundpelare i den svenska demokratin. För oss socialdemokrater är det självklart att stärka och stimulera föreningsverksamheten för att ge möjlighet till utveckling och ökat deltagande. Även folkbildningen är en av demokratis grundbultar och en förutsättning för jämlikhet. Folkbildningen ska vara fri, bygga på demokratiska värderingar och medborgarnas engagemang. Dess mål är inte nytta i ekonomiska termer, utan människors bildning. Utan folkbildning hotas demokratin. Idag är folkbildningen under attack, de nationella nedskärningarna är tydliga.

Kulturplanering & konst i offentlig miljö bidrar till en attraktiv miljö. Kulturplanering omfattar stadens offentliga rum, människors sociala liv och stadens identitet. Vi anser att det är viktigt att skapa en attraktiv livsmiljö för Trollhättans invånare. Därför ska kultur integreras i stadsutvecklingen och bidra till en god och attraktiv livsmiljö. Vårt gemensamma kulturarv är en levande berättelse om vilka vi är, var vi kommer ifrån och hur vi kan forma framtiden. Att värna och utveckla kulturarvet handlar inte bara om att bevara, utan också om att göra det tillgängligt och relevant för dagens och morgondagens Trollhättebor. Därför vill vi Socialdemokrater att kulturarvet utvecklas och görs tillgängligt som källa till gemenskap, stolthet och förståelse mellan människor.

5.1 Mötesplatser – för trygghet, inflytande och gemenskap

Attraktiva och trygga mötesplatser är viktiga för dialog, relationer och delaktighet. Möten mellan människor stärker tolerans och gemenskap samt motverkar ensamhet och utanförskap.

Trollhättan har utvecklat flera fysiska mötesplatser i både tätort och landsbygd, såsom fritidsgårdar, Folkets Park, bibliotek, näridrottsplatser, bygdegårdar, N3, Kronan och Konsthallen.

5.2 Idrott och friluftsliv – för livskvalitet och hälsa

Alla ska kunna delta i idrott och friluftsliv på sina villkor - precis som det ska vara i den svenska modellen. Alla barn och unga ska ha rätt att få delta i ett rikt föreningsliv oavsett föräldrarnas inkomst. Därför är det viktigt att avgifterna är låga, för att inte idrottsutövandet blir en klassfråga. Ingen ska utestängas på grund av könsidentitet, ålder, etnicitet, religion, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Vi vill ha ett föreningsliv fritt från fördomar där barn och unga utvecklas i en trygg miljö och där rörelse bygger på lust och glädje.

Idrottsrörelsen erbjuder ett stort antal aktiviteter inom en mängd olika idrotter. Det är positivt att utbudet är brett och möjligheterna många. Idrotten medverkar till en meningsfull fritid genom nya kompisar, gemenskap och laganda. Det fina med idrotten är att den i sig har ett universellt språk – alla kan vara med. Vi kan umgås och ha roligt utan att prata samma språk. Det är en styrka.

Idrotten bidrar också till individuell och personlig utveckling. Det kan man till exempel se när ett knattfotbollslag spelar. Först dras alla som magneter till bollen för att sedan under resans gång utvecklas till ett lag där alla hittar sin roll. Föreningslivets meningsfulla verksamhet minskar också risken för utanförskap och kriminalitet, och bidrar till ett samhälle som håller ihop. Idrottsrörelsen har också en fantastisk förmåga att hitta talanger som utvecklas till elitidrottare. Stjärnor som sätter Trollhättan och Sverige på kartan genom fenomenala prestationer, resultat och medaljer.

Trollhättan har goda förutsättningar för friluftsliv genom föreningar och naturområden. Dessa säkerställs i Friluftsplänen. Fall- och slussområdet ska värnas som friluftsområde. Vi ska även fortsättningsvis ha avgiftsfritt på konstsnöspåret vid Skidstugan i Trollhättan.

5.3 Evenemangsstaden

Trollhättan är redan en stolt evenemangsstad och detta är något som Socialdemokraterna i Trollhättan vill slå vakt om och utveckla vidare. Evenemang skapar gemenskap, stolthet och sammanhållning. Evenemang för människor samman och stärker den lokala identiteten samt gör staden attraktiv både för invånare, besökare och människor som funderar på att flytta hit.

Stadens olikheter och mångfald ska ses som en styrka i arbetet med att stärka kommunens varumärke där evenemangen är en komponent. Här finns det en stor potential för utveckling för att attrahera fler av våra invånare till olika arrangemang.

5.4 Vår kultursyn – det fria kulturlivet

Socialdemokraternas kultursyn bygger på alla människors lika värde och på att alla, oavsett bakgrund, ska kunna utvecklas och förverkliga sina drömmar. Kultur påverkar och speglar samhället och måste därför vara tillgänglig för alla. Den ska vara fri, utmanande och grundad i yttrandefrihet, med armlängds avstånd som tydlig princip. Kultur är inte något extra – den håller samhället samman, stärker demokratin och ger oss nya perspektiv. Därför är kultur viktig både för individens utveckling och för ett öppet och demokratiskt samhälle.

Vår kulturpolitik utgår från att ojämlikhet också handlar om kultur. Ingen ska hindras av klass, könsidentitet, etnicitet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Kultur som skapar möten och ger utrymme för olika erfarenheter bygger demokratisk styrka, tillit och sammanhållning. Kreativitet, mångfald och kvalitet ska bidra till samhällets utveckling. Kultur är en del av välfärden och en förutsättning för jämlikhet. En tydlig kulturplan säkerställer att alla Trollhättebor får tillgång till ett rikt och varierat kulturliv.

Bibliotekslagen lyfter språkets och läsandets betydelse. Läsning är viktig för barns utveckling och för att alla ska kunna delta i demokratin. Biblioteken är öppna mötesplatser och har en viktig roll när digitala klyftor ökar. De stärker människors digitala kunskap och källkritik, vilket är avgörande i en tid av desinformation.

För att kulturlivet ska växa krävs bra villkor för det fria kulturlivet. Idag riktas stöden mest till publika arrangemang, men fler verksamheter och kulturskapare behöver omfattas. Vi vill därför bredda stödformerna så att fler kan bidra till Trollhättans kulturliv.

Därför vill vi:

- Öka det kommunala föreningsbidraget för att skapa goda förutsättningar som bidrar till att fler kan delta.
  - Inrätta en gamingarena på Innovatum för ökad folkhälsa, fysisk rörelse och gemenskap.
  - Bygga flera nya idrottshallar för att möta behov och efterfrågan.
  - Utveckla Edsborg till en modern och attraktiv idrottsarena.
  - Stärka och utveckla Fritidsbanken.
  - Skapa förutsättningarna för ett kommunalt evenemangs- och marknadsbolag.
  - Behålla en avgiftsfri kulturskola upp till 25 år.
  - Att biblioteken i samverkan med andra aktörer arbetar för att minska den digitala klyftan och öka medie- och informationskunskapen.
  - Hålla låga taxor och avgifter på idrottsanläggningar och hallar för föreningslivets barn- och ungdomsverksamhet.
  - I samverkan med föreningslivet och SISU Idrottsutbildarna intensifiera arbetet i de södra stadsdelarna för ökade möjligheter till en meningsfull fritid.
  - Aktivt arbeta för att inkludera tillgången till kulturella mötesplatser vid utveckling av nya stadsdelar.
  - Utveckla stadens kulturplan så att den även omfattar vuxna, äldre och personer med funktionsnedsättningar.
  - Att det kommunala stödet till folkbildningen ska öka för att säkerställa demokratin.
  - Utveckla möjligheter för parasporten och utveckla samverkan med organisationer för personer med funktionsnedsättning och med omsorgsförvaltningen.
  - Öka tillgängligheten till våra friluftsområden och säkerställa att dessa kan nyttjas avgiftsfritt.
-

6. Klimat, miljö och natur – för en hållbar framtid

6.1 Ett tryggt och hållbart Trollhättan

Klimatförändringarna är ett faktum, och vi kan redan se dess konsekvenser här i Sverige. Frågan är inte längre vad det kommer att kosta att ställa om, utan vad det kommer att kosta om vi inte gör det. För oss socialdemokrater handlar klimatpolitiken inte om individuella insatser i första hand, utan om ett gemensamt ansvar. Samtidigt måste omställningen vara rättvis, förankrad hos människor och socialt accepterad.

Det är lika viktigt att vi driver på för en hållbar utveckling lokalt här i Trollhättan som att vi verkar nationellt. Vår stad har både möjligheten och viljan att gå före i klimatarbetet. Vi socialdemokrater vill trygga el- och energitillgången för trollhättebor och stadens verksamheter med prisvärd och fossilfri el. Samtidigt vill vi intensifiera det lokala arbetet med energiomställning – genom snabbare utbyggnad av solenergi, fler laddstolpar för elfordon och energieffektiva kommunala fastigheter. Vi ser också behovet av att delta i en regional handlingsplan för fossilfri energiproduktion, där särskild vikt läggs vid utbyggnaden av vindkraft och en ökad produktion av fossilfri vätgas.

De globala målen i Agenda 2030 handlar om att utrota fattigdom, uppnå jämställdhet och säkerställa ett långsiktigt skydd för planeten. För oss socialdemokrater är det självklart att dessa mål också är lokala och verkar för att staden både övergripande och ute i verksamheterna fortsatt utgår ifrån dessa mål. Trollhättan ska ta sitt ansvar och intensifiera arbetet mot en hållbar stad, redo att möta framtidens utmaningar och möjligheter.

6.2 En grönare och friskare stad

Trollhättan är redan en av Sveriges främsta friluftskommuner, men vi vill bli ännu bättre. Alla ska kunna ta del av vår fantastiska natur, oavsett bakgrund eller förutsättningar. Vi ska därför sköta, skydda och utveckla våra friluftsområden – från skidspåren i Strömslund till våra sjöar, promenadlingor och badplatser. Vi vill skapa fler rastplatser, vindskydd, elljusspår och grillplatser så att ännu fler kan njuta av naturen. Trollhättan är en vacker stad – låt oss fortsätta göra den grönare, friskare och mer levande för alla.

6.3 En cirkulär och resurssmart stad

För att värna miljön och minska vårt ekologiska fotavtryck ska Trollhättan arbeta aktivt med återanvändning, återvinning och minskat svinn. Vi vill utveckla system för återbruk av material och utrustning inom stadens verksamheter. Vi har kommit en bit på väg med möbler, nu siktar vi högre, genom att bland annat återbruka material vid byggnation.

Byggnation i Trollhättan ska vara hållbar och präglas av tydliga miljö- och klimatkrav. Vi ska minska och vara varsamma vid inköp av fossilbaserade engångsprodukter, kontinuerligt se över och öka andelen ekologiska och närproducerade varor i den offentliga verksamheten och arbeta systematiskt för att minska matsvinnet. Vi ska också följa och arbeta utifrån

stadens koldioxidbudget och stärka invånarnas engagemang i klimat- och miljöfrågor.

6.4 En fossilfri framtid

Trollhättan ska vara en av Sveriges ledande miljökommuner. Målet är att inga fossila bränslen ska användas inom stadens värme- och transportsektor. Utsläppen av växthusgaser ska minska och fossila bränslen successivt fasas ut. Kommunen arbetar med en koldioxidbudget i linje med Parisavtalet och har tagit fram ett digitalt verktyg som visar stadens nuvarande utsläpp och möjliga lösningar. Detta verktyg ska användas aktivt i stadsplaneringen för att tydliggöra klimatpåverkan och skapa konkreta förbättringar. Transporterna är en av de största klimatutmaningarna, då de står för omkring hälften av koldioxidutsläppen i Trollhättan. För att nå klimatmålen behöver vi minska användningen av fossila drivmedel, välja cykel eller promenad vid korta resor, resa mer kollektivt och använda digitala lösningar vid möten.

Därför vill vi:

- Att Trollhättan ska vara en klimatneutral stad redan år 2035.
  - Införa en årlig klimatbudget som följs upp offentligt.
  - Förstärka laddinfrastrukturen i hela staden - det ska vara lika lätt att ladda i yttre- som innerstad.
  - Möjliggöra utbyggnad av förnybar energiproduktion såsom solceller på kommunala fastigheter.
  - Intensifiera arbetet med cirkularitet i hela kommunen.
  - Göra Trollhättan till ett ledande centrum för hållbar energi, elektrifiering och vätgas - forskning och utveckling som stärker Trollhättans innovationskraft, krisberedskap och säkra hållbara alternativ till fossila bränslen.
  - Verka för att stadens luftföroreningar ska minska - luften ska vara ren och giftfri i hela Trollhättan.
  - Se över möjligheten att utöka öppetiderna på stadens återvinningscentral.
  - Premiera energieffektiva renoveringar i det kommunala fastighetsbeståndet.
  - Göra kommunens drift fossilfri till 2030.
-

7. Bostad och stadsutveckling

7.1 Rätten till bostad

Rätten till ett hem är en grundläggande förutsättning för människors trygghet och välbefinnande. Genom livets alla skeden behöver vi en plats där vi kan bo till en rimlig kostnad och känna oss hemma. Vi socialdemokrater vill säkerställa att alla – unga som äldre, studerande som arbetande och barnfamiljer har tillgång till bostäder som passar deras behov och omges av trivsamma, trygga miljöer. Därför arbetar vi för en blandning av upplåtelseformer som hyresrätter, bostadsrätter och småhus i samma områden, så att människor möts över olika gränser och tillsammans bygger ett starkare och mer sammanhållet samhälle. Vi ser med oro på utvecklingen där vissa stadsdelar riskerar att bli alltmer socioekonomiskt homogena. Därför är det avgörande att kommunen tar ett aktivt ansvar för att styra bostadsbyggandet. Vi vill motverka att människor utan egen försörjning koncentreras till våra mest utsatta områden, och i stället skapa förutsättningar för blandade boendemiljöer där olika grupper möts och lever tillsammans.

Vårt kommunala bostadsbolag Eidar är en central aktör i detta arbete. Eidar är till för hyresgästerna – inte för marknaden. Vi säger nej till ideologiskt motiverade utförsäljningar av allmännyttan och nej till marknadshyror. Kommunen ska behålla rådighet, styrning och vinster inom det offentliga. Eidar ska fortsätta vara en motor för socialt ansvarstagande och finnas i hela Trollhättan. Vi vill att Eidar erbjuder lägenheter för alla delar av livet – från ungdomsbostäder till trygghetsboenden för äldre. Särskilt viktigt är det att bygga fler lägenheter för unga, som ofta har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden. Genom att erbjuda tillgängliga och prisvärda alternativ kan vi ge fler unga möjligheter att flytta hemifrån och skapa sin egen framtid i Trollhättan. Vi vill också se över möjligheterna att bygga fler radhus och hyresradhus - det stärker stadens attraktivitet och ger fler människor möjlighet att bo i olika upplåtelseformer. Dessutom vill vi särskilt intensifiera arbetet med bostadsbyggandet i den nya stadsdelen Vårvik för att attrahera fler människor att flytta till Trollhättan och skapa nya möjligheter för Trollhättans invånare. Vi vill också underlätta för äldre att våga sälja sin villa och flytta till en lägenhet. Det handlar både om trygghet för individen och om att få i gång flyttkedjor som frigör bostäder för barnfamiljer och andra grupper. Kommunen ska kunna erbjuda stöd i denna process. Vi vill även införa kommunal borgen för dem som har svårt att få hyreskontrakt på egen hand. Ingen ska behöva stå utan bostad på grund av tillfälliga ekonomiska svårigheter eller livskriser. Renoveringstakten i Eidars bestånd ska vara ekonomiskt hållbar för hyresgästerna och samtidigt ekologiskt ansvarsfull. Vi vill undvika renoveringar som leder till kraftiga hyreshöjningar och i stället arbeta långsiktigt, med respekt för människors ekonomi och boendetrygghet.

Vi bygger också för framtiden med hållbara och klimatsmarta val. Ett ökat inslag av träbyggnation och andra miljövänliga byggmaterial är en självklar utgångspunkt vid nybyggnation. Samtidigt ska boendemiljöerna vara attraktiva, trivsamma och trygga, med hög kvalitet i arkitekturen. Dessa satsningar är avgörande för Trollhättans framtid som en växande och hållbar stad. Vi tror på dialog och samverkan. Därför ska bodialogmöten med marknadens aktörer hållas regelbundet. Det är ett viktigt instrument för att styra stadens utveckling i en riktning som gynnar alla – inte bara de med starkast ekonomi. Vi vill också

stärka samarbetet med Hyresgästföreningen. Nöjda hyresgäster är inte bara en fråga om rättvisa – det är också ekonomiskt klokt. När människor trivs och känner trygghet i sitt boende minskar kostnaderna för störningar och omflyttningar, vilket frigör resurser för framtida satsningar. Vi socialdemokrater vill bygga ett Trollhättan där alla har råd att bo, där barnfamiljer, unga, äldre och nyanlända hittar ett hem som passar deras behov. Bostaden är inte en vara på en marknad – den är en förutsättning för trygghet, hälsa och framtidstro.

7.2 Hållbar och inkluderande stadsplanering

Alla Trollhättebor ska ha nära till kollektivtrafiken, oavsett var man bor. När nya stadsdelar växer fram ska bussar och tåg finnas på plats från start. För oss socialdemokrater är tätortstrafiken en självklar prioritering. Vi vill att seniorer även fortsättningsvis ska resa kostnadsfritt, vilket är en viktig och uppskattad åtgärd. Fler ska kunna pendla enkelt till och från kommunen. Vi ger oss inte förrän tågstoppet i Upphärad blir verklighet och servicelinjerna finns kvar i hela staden. Kollektivtrafiken är nyckeln till att fler kan nå arbete, service, handel och vänner varje dag.

Att cykla ska vara enkelt, tryggt och inspirerande. Ett starkt cykelnät är bra för både klimatet, hälsan och stadens framtid. Vi vill växla upp tempot för att minska bilberoendet i Trollhättan och göra valet enklare att välja andra färdmedel. Därför vill vi färdigställa cykelvägen mellan Sjuntorp och Trollhättan snabbare, samtidigt som vi fortsätter driva på regionen och Trafikverket för fler sträckor, bland annat mot Öresjö och Åsaka. Cykeln ska också fungera som ett naturligt komplement till kollektivtrafiken, med fler trygga och smarta cykelparkeringar vid bussar och tåg.

Varje barn ska ha nära till lek och rörelse. Tack vare socialdemokratiska initiativ finns nu ett kommunalt lekplatsprogram som steg för steg förnyar stadens lekplatser. Alla stadsdelar och mindre tätorter ska ha roliga, tillgängliga och trygga lekplatser, oavsett om det handlar om en utflyktslekpark, områdeslekpark eller närlekplats. Och vi nöjer oss inte. Även lekplatser vid skolor, bostadsgårdar och fritidsgårdar ska hålla hög kvalitet. För leken är en del av ett bra liv, hela livet.

Vi socialdemokrater kommer arbeta aktivt för att begränsa slussprojektets negativa effekter på Trollhättan. I första hand genom att förespråka en dragning genom befintlig sluss, och i andra hand genom att genomföra fattade beslut på ett hållbart sätt.

Därför vill vi:

- Stoppa utförsäljningen av hyreslägenheter i allmännyttan.
  - Garantera fler bostäder i olika upplåtelseformer med rimlig hyra - i hela Trollhättan.
  - Att Eidar ska arbeta aktivt för att motverka boendesegregationen i Trollhättan.
  - Minska trångboddheten.
  - Säkerställa billiga hyresrätter för våldsutsatta kvinnor.
  - Ge förtur i bostadskön vid separation med barn.
  - Att det ska byggas minst 100 nya bostäder varje år med särskilt fokus på att intensifiera byggnationen av den nya stadsdelen Vårvik.
  - Fler ungdoms- och studentlägenheter - utveckla bostadsgarantin från att enbart gälla studenter till att även gälla unga vuxna.
  - Underlätta för fler innovativa exempel på stadsradhus, radhus på tak och yteffektiv småhusbebyggelse.
  - Utred förutsättningar för nya småhus i gammaldags sekelskiftesstil med inspiration från tanken om trädgårdsstaden och från Trollhättans historia.
  - Gröna stadsrum och bättre tillgänglighet i centrum och längs älven - verka för mer grönska i stadsmiljö på husfasader och i det offentliga rummet som ökar attraktiviteten.
  - Rusta upp torg, parker, lekplatser och allmänna ytor - särskilt i eftersatta områden.
  - Prioritera en klimatsmart trafikplanering, där gång-, cykel- och kollektivtrafik utvecklas.
  - Bygga fler temalekplatser för barn och deras familjer.
  - Öka aktiviteter i det offentliga rummet genom en medveten plan för idrott i det offentliga rummet, exempelvis genom fler skateparker, beachvolleyball-, boule- och basketplaner samt utegym.
  - Öka attraktiviteten i den offentliga miljön på Stallbacka - mer grönska, konstinstallationer och kreativa miljöer som uppmuntrar till möten och rekreation och bidrar till trivsel, trygghet och attraktivitet på området.
  - Förbättra kollektivtrafik och pendlingsmöjligheter inom kommunen.
  - Utveckla Trollhätte Kanalpark med trevliga rekreativmiljöer genom att bland annat göra Gården Åker i fall- och slussområdet till ett attraktivt besöksmål.
  - Få bättre ordning på elsparkcyklar så att olyckor förhindras.
-

8. Personalpolitik inom Trollhättans Stad

För att säkra framtidens välfärd krävs en stark och långsiktig personalpolitik. Socialdemokratin står för ett arbetsliv där trygghet, utveckling och delaktighet är grundläggande. Därför är arbetet med att stärka Trollhättans arbetsgivarvarumärke ett prioriterat mål. Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder meningsfulla jobb och goda arbetsvillkor. Som stor arbetsgivare med många yrken med stark kvinnodominans är jämställdhetsarbetet en viktig del i Trollhättans stad. Likaså ska arbetsvillkoren vara oberoende av kön; att få rätt utrustning på jobbet är lika viktigt för den som är förskollärare eller vårdbiträde som för byggnadsarbetaren eller vaktmästaren. På samma sätt ska lönen spegla arbetet, inte könet. Möjligheterna att kombinera jobb och svenskundervisning ska stärkas och vi ska fortsätta att arbeta med olika vägar in på arbetsmarknaden, som till exempel instegsjobb. Stadens medarbetare ska ha självständighet under ansvar, och känna att de arbetar i en organisation där chefer är tydliga, lyhörda och skapar delaktighet. Ett gott arbetsklimate är inte bara en arbetsmiljöfråga, det är en förutsättning för att välfärden ska fungera.

8.1 Rätt till heltid - en fråga om jämställdhet och trygghet

I Trollhättan ska vi fortsatt ha heltid som norm, vilket innebär att varje medarbetare har rätt att välja sin sysselsättningsgrad från dag ett. Vi vill fortsätta arbeta för att sänka arbetstidsmättet som bidrar till bättre arbetsmiljö och minskad sjukfrånvaro och möjligheten att hålla ett långt arbetsliv. Det är viktiga principer för oss socialdemokrater, både för att stärka kvinnors ekonomiska självständighet och för att minska otrygga anställningar. Timanställningar ska hållas på ett minimum, och arbetet med att avskaffa delade turer fortsätter.

8.2 Facklig-politisk samverkan - tillsammans bygger vi välfärden

Socialdemokratin bygger på samarbete. Vi vill ha en levande dialog mellan fackliga organisationer och stadens förtroendevalda, där vi tillsammans utvecklar verksamheterna och stärker arbetsmiljön. Lönepolitiken ska utgå från gemensamma arbets- och värderingskriterier, och vi socialdemokrater har som mål att höja lönerna och statusen för personal inom omsorgen, särskilt inom Kommunals avtalsområde. Jämställda löner mellan könen är en självklarhet.

8.3 Ledarskap och arbetslivsorganisation - för hållbara arbetsplatser

Vi vill se en rimlig nivå av antalet underställda per chef, så att chefer kan vara närvarande och stödjande. Satsningar på första linjens chefer är avgörande för att skapa välfungerande arbetsplatser. Vi vill också ta vara på äldre medarbetares kompetens innan pensionsavgång,

genom flexibla lösningar som passar både individ och verksamhet. Erbjud möjlighet till successiv nedtrappning av arbetstid inför pension, exempelvis genom deltidsarbete med bibehållen kompetensinsats. Det kan ske genom modeller som "senioravtal" eller "trappstegsmodeller".

8.4 Personalen inom vård och omsorg

Vi vill öka personalens inflytande genom att förändra arbetsstyrningen och ge större utrymme för delaktighet för både enhetschefer och anställda. Minutstyrningen ska avskaffas och planeringen göras mer flexibel för att minska stress och öka trivselen, både för personal och brukare. Vi vill verka för att ersättningsmodellen inom hemtjänst ses över.

Rätten till heltid ska vara norm, och vi vill fortsätta arbeta för arbetstidsmättet som bidrar till bättre arbetsmiljö och minskad sjukfrånvaro. Genom att anställa fler och bygga en stabil arbetsstyrka minskar vi beroendet av timvikarier och stärker kvaliteten i omsorgen. Vi socialdemokrater vill också se ett slut på minutstyrning inom omsorgen. I stället ska planeringen vara hållbar och långsiktig, med fokus på kvalitet i omsorgen och arbetsro för personalen. Det är en arbetsmiljöfråga som direkt påverkar både hälsa och yrkes stolthet. Den övertalighet som heltidssatsningen inneburit inom omsorgen ska hanteras med respekt för både personal och brukare. Vi vill se kompetensutveckling och utbildning på betald arbetstid, samt uppmuntra nya innovativa arbetsätt och ökad delaktighet.

8.5 Personalen inom förskola och skola

Vi socialdemokrater prioriterar mindre barngrupper, mindre klasser och ökad personaltäthet. Den demografiska förändringen är tydlig. Samtidigt som våra äldre blir fler, minskar antalet barn och elever, ända in i 2030-talet. Mindre barn- och elevgrupper innebär mer tid för varje barn, bättre arbetsmiljö för pedagogerna och ökad trygghet i undervisningen. För oss är det självklart att när barnkullarna minskar ska inte personalen göra det. Våra förskolor och skolor ska vara goda arbetsplatser där man trivs och får kontinuerlig kompetensutveckling. En självklarhet är att man får kläder och skor efter väder och ett gott friskvårdsbidrag. Under senaste mandatperioden märks det tydligt att skolan prioriterats ner. Med en minskad budget ser vi att deras prioriteringsinriktningar i staden leder till allt fler besparingsåtgärder inom utbildningsnämnden. Det vill vi ändra på genom tydligt avsätta medel för högre personaltäthet och mindre barngrupper i förskolan och färre elever i klassrummen.

Därför vill vi:

- Att heltid fortsatt ska vara norm som anställd i staden och deltid är en möjlighet – för trygghet och god ekonomi genom hela arbetslivet.
  - Arbeta för att minska arbetstidsmålet.
  - Att timanställningar ska hållas till ett minimum – endast i undantagsfall.
  - Erbjud möjlighet till successiv nedtrappning av arbetstid inför pension.
  - Trollhättan ska vara en attraktiv arbetsplats genom utökad delaktighet.
  - Öka friskvårdsbidraget till 2000 kronor för de som har rätt till friskvårdstimme.
  - Öka friskvårdsbidraget till 2500 kronor för de som inte kan utnyttja friskvårdstimmen under arbetstid.
  - Anställa fler i vård och omsorg.
  - Minska antalet medarbetare per chef i äldreomsorgen för jämställda villkor.
  - Införa helgtjänstgöring enligt tidigare beslut, "30 tjänst".
  - Fortsätta och utveckla satsningen att lära sig svenska på arbetstid.
  - Öka personaltätheten i förskola och skola.
  - Motverka machokultur i skolan och fritidsverksamheten.
  - Erbjud gratis influensavaccin till personal inom omsorg, förskola och grundskola.
  - Införa utvecklingssamtal med fokus på livsfas - inför särskilda utvecklingssamtal för medarbetare över 60 år, med fokus på framtid, kompetensöverföring och individuella önskemål. Det ger möjlighet att planera övergången på ett hållbart sätt.
  - Införa en Erfarenhetsbank - en intern kompetensbank där pensionerade eller snart pensionerade medarbetare kan registrera sin kompetens och kallas in vid behov – exempelvis vid vikariat, utbildningar eller särskilda insatser.
  - Skapa strukturerade mentorsprogram där äldre medarbetare får möjlighet att handleda yngre kollegor.
-

9. Levande småtorter och landsbygd

Vi socialdemokrater vill att hela Trollhättan ska leva, inte bara centralorten. Våra småtorter och landsbygdsområden är en viktig del av kommunens själ. Här finns engagemang, föreningsliv och gemenskap, men också utmaningar med service, bostäder och kommunikationer. För att Trollhättan ska fortsätta växa på ett hållbart och rättvist sätt måste hela kommunen ges möjlighet att utvecklas.

9.1 Utbildning och fritid nära barn och unga

Alla skolor i småtorterna ska finnas kvar. Skolan är inte bara en plats för lärande utan också en naturlig samlingspunkt som håller bygden levande. När en skola läggs ned försvinner ofta mycket av ortens framtidstro. Därför ska Trollhättans stad ta ansvar för att säkra en god utbildningsmiljö i hela kommunen, även i de mindre orterna. Fritidsgårdar ska finnas i alla småtorter, så att unga har tillgång till trygga mötesplatser där de kan umgås, delta i aktiviteter och känna delaktighet i samhället. Kulturskolan (N3) ska i större utsträckning finnas ute i våra orter, så att barn och unga får möjlighet att utöva musik, dans, teater och konst oavsett var de bor.

9.2 Infrastruktur och mobilitet i hela Trollhättan

För att det ska vara möjligt att leva, arbeta och studera i hela kommunen behöver det vara enkelt att ta sig till och från sin ort. Vi vill bygga ut kollektivtrafiken och förbättra vägnätet. Det ska gå att resa till arbete, skola och fritidsaktiviteter utan att vara beroende av bil. Vi vill också skapa fler gång-, cykel- och ridvägar som binder samman tätorterna och ger trygga vägar till skola, fritid och natur. Det är bra för klimatet, hälsan och säkerheten och stärker Trollhättans attraktivitet som hållbar kommun.

9.3 Trygghet och omsorg nära människan

Äldre ska kunna bo kvar i sin hembygd. Hemtjänstgrupper ska därför vara stationerade även på landsbygden, så att stödet blir nära och kontinuerligt. Vi vill också utveckla boendeformer som gör det möjligt att bo kvar hela livet. Landbogården ska finnas kvar som ett tryggt 65+ boende med öppen restaurang och hemtjänstgrupp, en viktig mötesplats både för de boende och för närsamhället.

9.4 Bostäder för livets olika skeden

För att Trollhättan ska vara en levande kommun måste det finnas bostäder för alla generationer. Vi vill se fler bostäder i olika former även i småtorterna, så att unga kan flytta hemifrån, barnfamiljer kan etablera sig och äldre kan bo kvar i sina hemtrakter. Kommunen ska använda sin markpolitik och planering för att skapa förutsättningar för detta tillsammans med byggaktörer och lokala initiativ.

9.5 Ett helhetsperspektiv för en levande landsbygd

En levande landsbygd handlar om mer än service och vägar, det handlar om framtidstro. När barnen kan gå i skolan i sin hemby, när äldre möter hemtjänstpersonalen de känner, när bussen går till jobbet och när kulturen finns nära, då byggs tillit, stolthet och gemenskap. Vi socialdemokrater vill ta ansvar för att hela Trollhättan växer. Det ska inte ske genom centralisering, utan genom att stärka livskraften i varje del av vår gemensamma stad och landsbygd.

Därför vill vi:

- Att alla skolor ska finnas kvar i småtätorterna.
  - Att fritidsgårdar finns i både stad och landsbygd.
  - Att Kulturskolan (N3) i större utsträckning ska finnas i småtätorterna.
  - Driva på för fler gång-, cykel- och ridvägar.
  - Att fler hemtjänstgrupper ska finnas på landsbygden.
  - Att Landbogården ska finnas kvar som 65+ boende med öppen restaurang och hemtjänstgrupp
  - Se fler bostäder i olika former – så att unga kan flytta hemifrån, barnfamiljer kan etablera sig och äldre kan bo kvar i området.
  - Att kollektivtrafiken och vägnätet ska byggas ut så att det blir lättare att resa till arbete, studier och fritid utan att vara beroende av bil.
  - Skapa bättre kollektivtrafik till landsbygden.
-

10. Kommunala bolag

Trollhättans kommunala bolag är en central del av vårt gemensamma samhällsbygge. De ägs av alla trollhättebor och ska drivas med ett tydligt uppdrag: att stärka välfärden, bidra till ett hållbart och tryggt samhälle och skapa goda förutsättningar för jobb och utveckling i hela kommunen. För Socialdemokraterna är det självklart att våra bolag ska vara långsiktiga, ansvarstagande och demokratiskt styrda. De kommunala bolagen Kraftstaden Fastigheter, Bostadsbolaget Eidar, Trollhättans Energi och Trollhättans Exploatering utgör tillsammans ryggraden i Trollhättans utveckling. Genom att ägas gemensamt säkerställer vi att deras investeringar kommer hela samhället till del, i stället för att gå till privata vinster.

Kraftstaden Fastigheter spelar en avgörande roll i att skapa trygga och ändamålsenliga lokaler för skola, vård, idrott, kultur och andra viktiga verksamheter. Bolaget ska fortsätta utveckla hållbara och moderna miljöer som stärker både välfärden och kommunens attraktivitet.

Bostadsbolaget Eidar är en nyckel för en fungerande bostadsmarknad. Eidar ska bygga fler hållbara och prisvärda bostäder och samtidigt ta ett särskilt ansvar för att möta ungas, äldres och barns behov av trygghet och stabilitet. Bolaget ska fortsätta vara en motor för jämlika livschanser och levande stadsdelar och landsbygd. Trollhättans Exploatering skapar förutsättningar för framtidens Trollhättan. Genom strategisk markanvändning, utveckling av nya områden och ett nära samarbete med kommunen och det lokala näringslivet säkerställer bolaget att Trollhättan växer hållbart, attraktivt och i takt med invånarnas behov. Inte minst genom utvecklingen av stadsdelen Vårvik. Trollhättans Energi har en central roll i klimatomställningen. Bolaget ska driva på utvecklingen mot ett fossilfritt och resurseffektivt Trollhättan genom modern energiproduktion, smarta energilösningar, trygg el- och vattenförsörjning, hållbar avfallshantering och satsningar på återvinning som minskar klimatpåverkan.

Vi vill att en organisationsöversyn bidrar till att stärka Trollhättans Stads styrning och ägardirektiv till de kommunala bolagen. Bolagen stärker kommunens beredskap och välstånd, bidra till lokala jobb och utveckling samt och arbeta transparent med tydlig demokratisk styrning där samhällsnyttan alltid står i centrum. Genom att fortsätta utveckla Trollhättans kommunala bolag bygger vi ett starkare Trollhättan med investeringar som ger hållbar tillväxt och utveckling i hela staden. Skatteintäkterna som möjliggörs går tillbaka till den generella välfärden. På det sättet skapar vi ett starkt, jämlikt och tryggt Trollhättan för alla.

Samlade reformer för ett jämlikt Trollhättan

Utbildning - grunden för framtidens Trollhättan

- Att det ska vara max 15 barn på 3 pedagoger i förskolan.
- Att det ska vara max 25 elever per klass i grundskolan.
- Utöka antalet platser i särskild undervisningsgrupp för elever i behov av särskilt stöd.
- Utöka möjligheten för fler barn att vara i ett fritidshem.
- Införa språkutbildning på betald arbetstid för anställda som inte når upp till en adekvat språklig nivå.
- Anställa fler vuxna i skolan.
- Införa avgiftsfria pedagogiska måltider i för- och grundskola.
- Införa konceptet "klassmormor / klassmorfar".
- Rusta upp eftersatta skolgårdar.
- Erbjuder avgiftsfri skolfrukost för alla elever på stadens grundskolor.

Vård, omsorg och livskvalitet genom livet

- Förbättra arbetsmiljön genom fler anställda och minskad arbetsbelastning.
- Öppna fler träffpunkter för att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre.
- Bygga fler trygghets-, LSS-, och särskilda boenden för äldre.
- Förbättra utemiljön på våra särskilda boenden.
- Att restaurangerna på de särskilda boendena för äldre ska vara tillgängliga för alla i närområdet.
- Införa en utomhusgaranti för att alla boende ska få rätt att få vara ute dagligen.
- Att äldreomsorgen ska bedrivas i kommunal regi.
- Säkerställa att minutstyrningen slopas.
- Erbjuder näringsriktiga, goda och prisvärda måltider från centralköket istället för frysta färdigrätter.
- Införa språkutbildning på betald arbetstid för anställda som inte når upp till en adekvat språklig nivå.
- Inrätta enheter på SÄBO där man har möjlighet att ha ett husdjur.

Jobb, företagande och tillväxt

- Genomföra ett jobb- och tillväxtlyft med målet om 1000 nya jobb.
- Lyfta omställningen av Stallbacka till ett modernt industriområde - exempelvis genom BID Stallbacka som är en förening där kommunen tillsammans med fastighetsägarna och företagen på området driver utvecklingen och omställningen på Stallbacka industriområde.
- Bilda Trollhättans Tillväxtråd med näringsliv, akademi och offentlig sektor som gemensam motor för tillväxt i Trollhättan.
- Skapa förutsättningar för egen- och småföretagare samt växande medelstora företag genom att utreda och möjliggöra ny verksamhetsmark i anslutning till Stallbacka, Överby Norra, Skogstorpa och Hojums verksamhetsområde.
- Stärka kvinnligt företagande och ge fler kvinnor möjlighet att starta och driva företag.
- Bryta upp stora upphandlingar så fler lokala företag kan delta och växa.
- Inför en sommarjobbgaranti för ungdomar i gymnasiet.

- Påbörja införandet av en matchningsgaranti för unga – utbildning, praktik eller jobb inom 90 dagar för unga upp till 26 år.
- Etablera Företagarcentrum – en samlingsplats och en väg in för nyföretagande och affärsstöd till befintligt näringsliv samt för att främja entreprenörskap bland barn och unga i Trollhättan.
- Stärka Trollhättan som Sveriges ledande film-, kultur- och eventstad – där kreativa och digitala näringar växer och skapar framtidens jobb och upplevelser.
- Driva på för tågstopp i Upphärad.
- Driva på för tågstopp på NÄL tillsammans med Västra Götalandsregionen och Vänersborgs kommun.
- Bygga ut Resecentrum–Tingvalla till en modern mobilitetshubb med kontor och verksamhetslokaler i kombination med bostäder.
- Fördjupa samarbetet med Vänersborgs kommun genom att undersöka förutsättningarna för en gemensam tillväxt- och utvecklingsstrategi mellan kommunerna.

Ett sammanhållet Trollhättan - inkludering och trygghet

- Etablera ett trygghets- och servicecenter i Trollhättans södra stadsdelar - en trygg mötesplats där invånare enkelt får stöd till arbete, utbildning, kontakt med kommunen, föreningar och myndigheter.
- Inrätta en kommunal avhopparverksamhet med snabbare insatser, tätare uppföljning och tvärfunktionellt arbetssätt för att motverka nyrekrytering till de kriminella gängerna.
- Få fler utrikesfödda kvinnor i arbete genom språk och utbildningsinsatser (t.ex SFI för föräldralediga).
- Stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck genom utbildning och stöd.
- Införa lots som hjälper våldsutsatta med myndighetskontakter.
- Inrätta en familjecentral under ett och samma tak där mödrahälsovård, öppen förskola, barnavårdscentral, och socialt stöd samlas som ökar tillgängligheten och de tidiga insatserna.
- Utveckla verksamhetslokaler vid i de södra stadsdelarna och ge plats för nya och befintliga verksamheter att etablera sig där.
- Se över möjligheten för högstadieungdomar att få betalt praktik några timmar i veckan, vilket ger dem en första kontakt med arbetslivet.
- Skapa fler lokala jobbspår för utrikesfödda, unga och långtidsarbetslösa inom bristyrken utifrån arbetsmarknadens behov.
- Förstärka totalförsvaret genom att skapa förutsättningar för utveckling av kommunens och näringslivets beredskap.

Kultur och fritid - ett rikt och levande Trollhättan

- Öka det kommunala föreningsbidraget för att skapa goda förutsättningar som bidrar till att fler kan delta.
- Inrätta en gamingarena på Innovatum för ökad folkhälsa, fysisk rörelse och gemenskap.
- Bygga nya idrottshallar för att möta behov och efterfrågan.
- Utveckla Edsborg till en modern och attraktiv idrottsarena.

- Stärka och utveckla Fritidsbanken.
- Skapa förutsättningarna för ett kommunalt evenemangs- och marknadsbolag.
- Behålla en avgiftsfri kulturskola upp till 25 år.
- Att biblioteken i samverkan med andra aktörer arbetar för att minska den digitala klyftan och öka medie- och informationskunskapen.
- Hålla låga taxor och avgifter på idrottsanläggningar och hallar för föreningslivets barn- och ungdomsverksamhet.
- I samverkan med föreningslivet och SISU Idrottsutbildarna intensifiera arbetet i de södra stadsdelarna för ökade möjligheter till en meningsfull fritid.
- Aktivt arbeta för att inkludera tillgången till kulturella mötesplatser vid utveckling av nya stadsdelar.
- Utveckla stadens kulturplan så att den även omfattar vuxna, äldre och personer med funktionsnedsättningar.
- Att det kommunala stödet till folkbildningen ska öka för att säkerställa demokratin.
- Utveckla möjligheter för parasporten och utveckla samverkan med organisationer för personer med funktionsnedsättning och med omsorgsförvaltningen.
- Öka tillgängligheten till våra friluftsområden och säkerställa att dessa kan nyttjas avgiftsfritt.

Klimat, miljö och natur - för ett hållbart Trollhättan

- Att Trollhättan ska vara en klimatneutral stad redan år 2035.
- Införa en årlig klimatbudget som följs upp offentligt.
- Förstärka laddinfrastrukturen i hela staden - det ska vara lika lätt att ladda i yttre- som innerstad.
- Möjliggöra utbyggnad av förnybar energiproduktion såsom solceller på kommunala fastigheter.
- Intensifiera arbetet med cirkularitet i hela kommunen.
- Göra Trollhättan till ett ledande centrum för hållbar energi, elektrifiering och vätgas - forskning och utveckling som stärker Trollhättans innovationskraft, krisberedskap och säkra hållbara alternativ till fossila bränslen.
- Verka för att stadens luftföroreningar ska minska - luften ska vara ren och giftfri i hela Trollhättan.
- Se över möjligheten att utöka öppetiderna på stadens återvinningscentral.
- Premiera energieffektiva renoveringar i det kommunala fastighetsbeståndet.
- Göra kommunens drift fossilfri till 2030.

Bostad och stadsutveckling

- Stoppa utförsäljningen av hyreslägenheter i allmännyttan.
- Garantera fler bostäder i olika upplåtelseformer med rimlig hyra - i hela Trollhättan.
- Att Eidar ska arbeta aktivt för att motverka boendesegregationen i Trollhättan.
- Minska trångboddheten.
- Säkerställa billiga hyresrätter för våldsutsatta kvinnor.
- Ge förtur i bostadskön vid separation med barn.
- Att det ska byggas minst 100 nya bostäder varje år med särskilt fokus på att intensifiera byggnationen av den nya stadsdelen Vårvik.

- Fler ungdoms- och studentlägenheter - utveckla bostadsgarantin från att enbart gälla studenter till att även gälla unga vuxna.
- Underlätta för fler innovativa exempel på stadsradhus, radhus på tak och yteffektiv småhusbebyggelse.
- Utred förutsättningar för nya småhus i gammaldags sekelskiftesstil med inspiration från tanken om trädgårdsstaden och från Trollhättans historia.
- Gröna stadsrum och bättre tillgänglighet i centrum och längs älven - verka för mer grönska i stadsmiljö på husfasader och i det offentliga rummet som ökar attraktiviteten.
- Rusta upp torg, parker, lekplatser och allmänna ytor - särskilt i eftersatta områden.
- Prioritera en klimatsmart trafikplanering, där gång-, cykel- och kollektivtrafik utvecklas.
- Bygga fler temalekplatser för barn och deras familjer.
- Öka aktiviteter i det offentliga rummet genom en medveten plan för idrott i det offentliga rummet, exempelvis genom fler skateparker, beachvolleyball-, boule- och basketplaner samt utegym.
- Öka attraktiviteten i den offentliga miljön på Stallbacka - mer grönska, konstinstallationer och kreativa miljöer som uppmuntrar till möten och rekreation och bidrar till trivsel, trygghet och attraktivitet på området.
- Förbättra kollektivtrafik och pendlingsmöjligheter inom kommunen.
- Utveckla Trollhätte Kanalpark med trevliga rekreativmiljöer genom att bland annat göra Gården Åker i fall- och slussområdet till ett attraktivt besöksmål.
- Få bättre ordning på elsparkcyklar så att olyckor förhindras.

Personalpolitik inom Trollhättans Stad

- Att heltid fortsatt ska vara norm som anställd i staden och deltid är en möjlighet – för trygghet och god ekonomi genom hela arbetslivet.
- Arbeta för att minska arbetstidsmättet.
- Att timanställningar ska hållas till ett minimum – endast i undantagsfall.
- Erbjud möjlighet till successiv nedtrappning av arbetstid inför pension.
- Trollhättan ska vara en attraktiv arbetsplats genom utökad delaktighet.
- Öka friskvårdsbidraget till 2000 kronor för de som har rätt till friskvårdstimme.
- Öka friskvårdsbidraget till 2500 kronor för de som inte kan utnyttja friskvårdstimmen under arbetstid.
- Anställa fler i vård och omsorg.
- Minska antalet medarbetare per chef i äldreomsorgen för jämställda villkor.
- Införa helgtjänstgöring enligt tidigare beslut, "30 tjänst".
- Fortsätta och utveckla satsningen att lära sig svenska på arbetstid.
- Öka personaltätheten i förskola och skola.
- Motverka machokultur i skolan och fritidsverksamheten.
- Erbjud gratis influensavaccin till personal inom omsorg, förskola och grundskola.
- Införa utvecklingssamtal med fokus på livsfas - inför särskilda utvecklingssamtal för medarbetare över 60 år, med fokus på framtid, kompetensöverföring och individuella önskemål. Det ger möjlighet att planera övergången på ett hållbart sätt.

- Införa en Erfarenhetsbank - en intern kompetensbank där pensionerade eller snart pensionerade medarbetare kan registrera sin kompetens och kallas in vid behov – exempelvis vid vikariat, utbildningar eller särskilda insatser.
- Skapa strukturerade mentorsprogram där äldre medarbetare får möjlighet att handleda yngre kollegor. Det stärker kompetensen i organisationen och ger äldre medarbetare en viktig roll i utvecklingen.

Levande småtätorter och landsbygd

- Att alla skolor ska finnas kvar i småtätorterna.
  - Att fritidsgårdar finns i både stad och landsbygd.
  - Att Kulturskolan (N3) i större utsträckning ska finnas i småtätorterna.
  - Driva på för fler gång-, cykel- och ridvägar.
  - Att fler hemtjänstgrupper ska finnas på landsbygden.
  - Att Landbogården ska finnas kvar som 65+ boende med öppen restaurang och hemtjänstgrupp
  - Se fler bostäder i olika former – så att unga kan flytta hemifrån, barnfamiljer kan etablera sig och äldre kan bo kvar i området.
  - Att kollektivtrafiken och vägnätet ska byggas ut så att det blir lättare att resa till arbete, studier och fritid utan att vara beroende av bil.
  - Skapa bättre kollektivtrafik till landsbygden.
-

FEM SNABBA

Visste du att barngrupperna i Trollhättan ökar, trots ett lägre barnafödande?

Visste du att 1 av 5 elever i Trollhättan inte är behöriga till gymnasiet?

Visste du att antalet anställda minskar trots att de äldre blir fler?

Visste du att arbetsmiljön inom omsorgerna leder till sjukskrivningar som motsvarar 40 undersköterskor om året?

Socialdemokraterna